Екологічні проблеми України

Забруднення повітря

- Ще не так давно ми раділи новим здобуткам індустріалізації. Густий чорний дим над заводськими трубами або повалені бульдозером дерева під новий будівельний майданчик сприймалися як символи технічного прогресу, а перші хімічні та металургійні промислові гіганти викликали ейфорію. Прозріння наступило в останні 25-30 років. І тепер фабричний дим - це вже забруднювач атмосфери, шкідливі токсичні викиди продукції хімічної промисловості становлять глобальну проблему, яка потребує негайного вирішення.

Основними забруднювачами атмосфери є промислові п

Найбільш гостро постали екологічні проблеми у високоурбанізованих районах з розвинутою важкою промисловітю, де негативний вплив діяльності людини на навколишнє середовище став значним, а в багатьох випадках забруднення повітря. Саме до таких територій і належить значна частина України.

Повітря забруднюють практично всі види сучасного транспорту, кількість якого постійно збільшується у всьому світі. Майже всі складові вихлопних газів автомобілів шкідливі для людського організму, а оксиди азоту до того ж беруть активну участь у створенні фотохімічного смогу. Одна вантажівка або один легковик викидає в повітря відповідно 6 м3 чадного газу CO. Забруднюється повітря і пилом гуми з покришок автомобілів і літаків (один автомобіль утворює близько 10 кг гумового пилу).

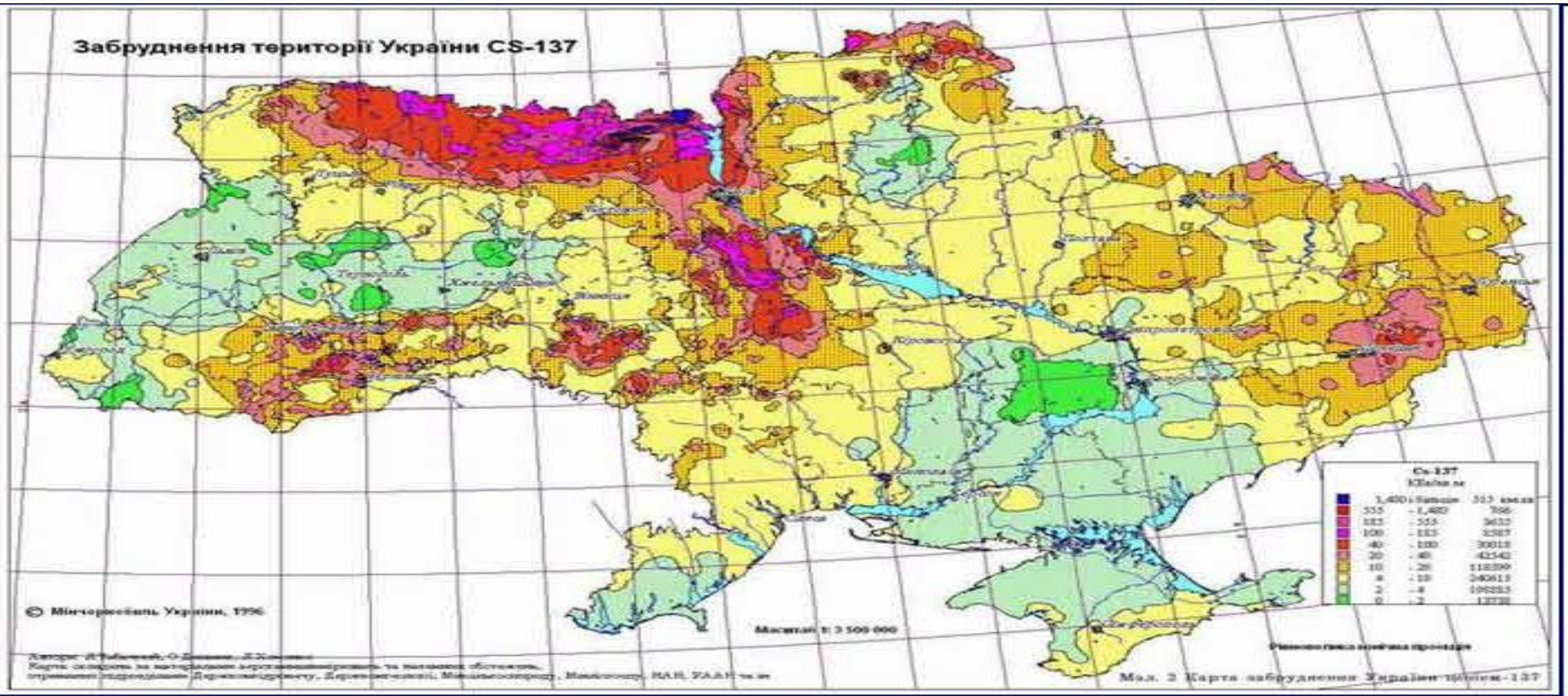

Забруднення води

- Аналіз ситуації показав, що малі річки України забруднені більше, ніж великі. Це пояснюється не тільки їхньою малою водністю, але й недостатньою охороною. Найбільш забруднені Південний Буг, річки Донецької і Луганської областей, Чорноморського узбережжя півдня України.
- Щороку до водоймищ України потрапляє 5 млн тонн солей і значна частина стоків від тваринницьких комплексів. Майже половина мінеральних добрив і отрутохімікатів змивається з полів у ріки. Рівень очищення води надзвичайно низький. Існуючі очисні споруди навіть при біологічному очищенні вилучають лише 10— 40 % неорганічних речовин (40 % азоту, 30 % фосфору, 20 % калію) і практично не вилучають солі важких металів. Деградація, висихання малих річок невідворотно призведе до деградації великих рік, тому проблема їхнього збереження й оздоровлення є однією з найгостріших для нашої молодої держави.

- Особливо актуальною проблемою України є охорона водних ресурсів. У розрахунку на одного жителя припадає 1000 м3 води місцевого стоку на рік, але забезпечення неоднакове в різних частинах країни. Так, у Західній економічній зоні воно у 7 разів вище, ніж у Південній, та у 3 рази вище, ніж у Східній. З урахуванням транзитного стоку (Дунай, Дніпро, Сіверський Донець) середнє забезпечення водою становить 3500 м3 на одного жителя.

- Забезпечення населення і промисловості прісною водою здійснюється в основному завдяки забору води з річок, яких близько 73 тис.

За

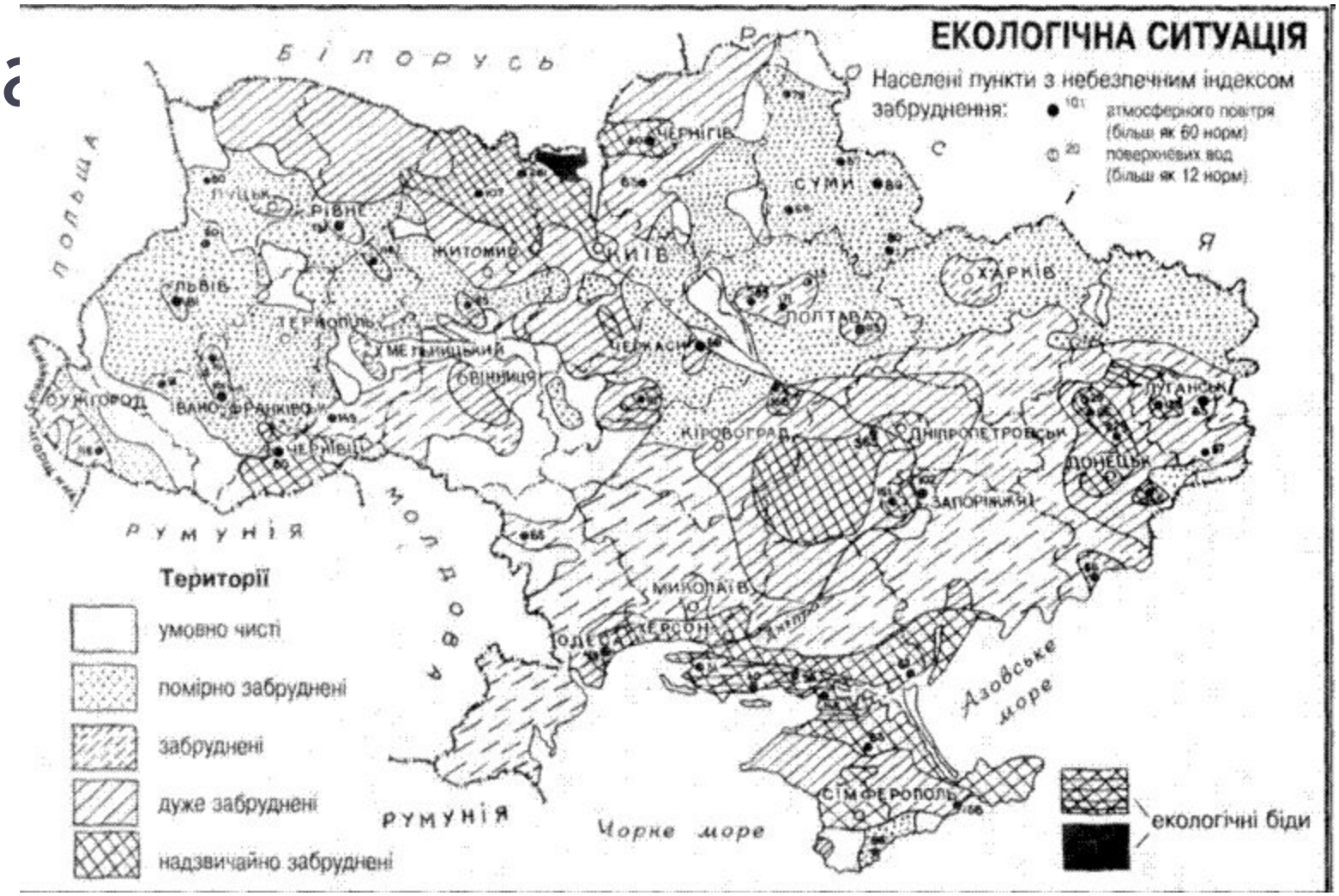
ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ
Населені пункти з небезпечним індексом забруднення:
101 атмосферного повітря (більш як 60 норм)
20 поверхневих вод (більш як 12 норм)
Білорусь
Польща
Румунія
Молдова
Чорне море
Азовське море
Київ
Чернігів
Суми
Харків
Полтава
Житомир
Рівне
Луцьк
Львів
Тернопіль
Хмельницький
Вінниця
Черкаси
Кіровоград
Дніпропетровськ
Луганськ
Донецьк
Запоріжжя
Миколаїв
Херсон
Одеса
Сімферополь
Ужгород
Івано-Франківськ
Чернівці
Території
умовно чисті
помірно забруднені
забруднені
дуже забруднені
надзвичайно забруднені
екологічні біди

- Боротьба із забрудненнями ґрунтів як дуже важлива проблема сьогодення вирішується в Україні двома шляхами. Перший з них — попереджувальні (профілактичні) заходи, які не допускають надходження токсикантів у ґрунт, другий — очищення ґрунту від тих токсичних речовин, що вже потрапили до нього. Ґрунт — найважливіший ресурс людства. Не буде ґрунту, придатного для одержання продуктів харчування, всі інші людські цінності втратять своє значення. Разом з тим ґрунт — це відновний ресурс, проте його відновлення на два-три порядки дорожче, ніж охорона. Саме тому питаннями охорони ґрунтів повинні володіти всі спеціалісти сільськогосподарського виробництва. Необхідно також докласти значних зусиль спеціалістам в інших галузях народного господарства, тому що руйнування, деградація та забруднення ґрунтів відбувається не тільки на землях сільськогосподарського використання, а й у лісовому та водному господарствах, при будівництві доріг і міст, видобуванні корисних копалин тощо. Слід також сформувати і суспільну думку про важливість для людства ґрунтоохоронних заходів, тому що від цього залежатиме, чи будуть розроблені й впроваджені національні програми з охорони ґрунтів. Необхідна всенародна екологічна освіта.

Екологічна ситуація та стан питних вод в Україні

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

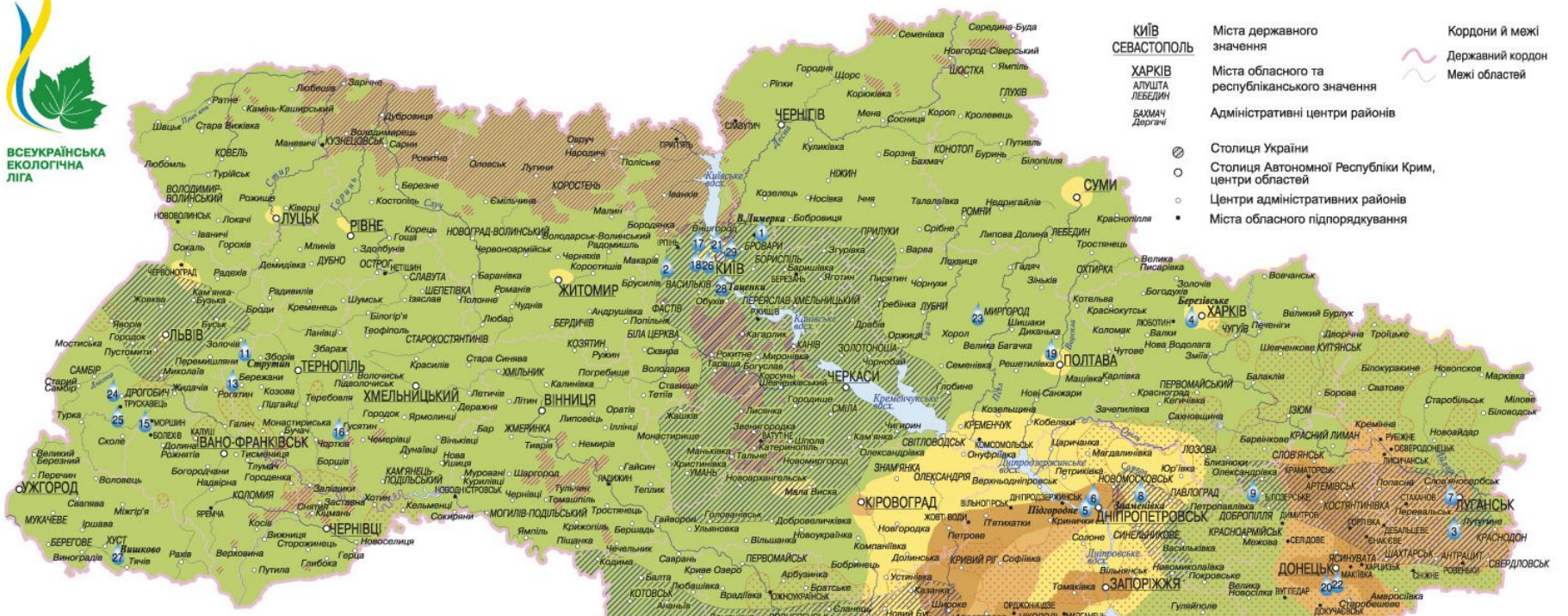

Виробники бутильованої води в Україні

№	Марка	Виробник/Місце видобування води
1	ВопAqua	«Соса Cola Бевереджіз Україна Лімітед», Київська обл., смт Велика Димерка
2	Clear Water	ТОВ «Чиста вода», Київська обл., с. Мила
3	Анжей	ПП «Завод продтоварів «Анжей», Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Георгіївка
4	Березівська	ВАТ «Березівські мінеральні води», Харківська обл., с. Березівське
5	Біола Знаменська	ЗАТ «Ерлан», Дніпропетровська обл., м. Підгорне
6	Бон Буассон	ПП «Агентство Мальбі», м. Дніпропетровськ
7	Голубий ключ	ТОВ «Мілєніум», м. Луганськ
8	Дніпропетровська	АТЗТ «Новомосковський Завод Мінводи», Дніпропетровська обл., с. Знаменка
9	Золотий колодязь	ЗАТ «Золотий колодязь», Донецька обл., м. Білозірське
10	Іллічівська	ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча», м. Маріуполь
11	Карпатська джерельна	ТОВ «Карпатські мінеральні води», Львівська обл., м. Стрий
12	Кримська	СП «Кримські води ЛТД», м. Сімферополь
13	Кришталева гірська	ПП «Віктар», Львівська обл., м. Бережани
14	Кула	ЗАТ «Кула-Крим», Херсонська обл., с. Ісходное
15	Моршинська	ВАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар», Львівська обл., м. Моршин
16	Надзбручанська	ПП «Батіг», Тернопільська обл., смт. Гусятин
17	Оболонська	ЗАТ «Оболонь», м. Київ
18	Ордана	ЗАТ НПЦ «Ордана», м. Київ
19	Полтавські джерела	ТОВ «Світанок», м. Полтава
20	Романівська	ТОВ ВЕФ «Аква-Віта», м. Донецьк
21	Софія Київська	Київський завод безалкогольних напоїв «Росинка», м. Київ
22	Союз	ПП «Союз-ТМ», м. Донецьк
23	Старий Миргород	ЗАТ «Миргородський завод мінеральних вод», м. Миргород
24	Трускавецька Заповідна	ПТВФ «Анна-Г», Львівська обл., м. Дрогобич
25	Трускавецька Кришталева	ТзОВ «Акваріус», Львівська обл., м. Трускавець
26	Цілюща	ТОВ «Техводсервіс», м. Київ
27	Шаянська джерельна	ТОВ «Шаянські мінеральні води», Закарпатська обл., смт Вишково
28	Еден	ТОВ «Райські Джерела», Київська обл., с. Таценки
29	Еталон	ТОВ «Субос-Україна», м. Київ

Масштаб 1 : 2 500 000

Джерело: Генеральна схема планування території України

Карту підготували: Д. О. Ляшенко, С. В. Размєтаєв

© УДНДІ «УкрВОДГЕО», 2006

Чорнобильська катастрофа та її вплив на навколишнє середовище

- Найважчою за масштабами свого впливу на довкілля була аварія на четвертому блоці Чорнобильської АЕС (1986 р.), що визнана найбільшою техногенною катастрофою в історії людства і яка суттєво вплинула на умови проживання мільйонів людей. Найбільше постраждали внаслідок викидів аварійного блоку Україна, Білорусія та Росія. Значно менше були забруднені пост чорнобильськими радіонуклідами території інших європейських країн - Австрії, Англії, Болгарії, Греції, Італії, Німеччини, Норвегії, Польщі, Румунії, Туреччини, Угорщини, Фінляндії, Швеції, Югославії. Сліди чорнобильських випадінь ідентифіковані практично на всіх континентах земної кулі.

Наслідки Чорнобильської катастрофи

- Наслідки Чорнобильської катастрофи особливо руйнівно вплинули на екологічний і економічний стан України, для якої чорнобильська проблема сьогодні є однією з визначальних, і від успішного розв'язання якої значним чином залежить як сьогодення держави, так і її майбутнє. Сьогодні, коли з плином часу дещо притупилася гострота сприйняття наслідків Чорнобильської катастрофи, стан екологічної грамотності населення не набагато кращий. Такий стан справ вимагає значного поліпшення радіаційно-гігієнічної освіти населення, суттєвого підвищення рівня викладання відповідних дисциплін в учбових закладах.